

que haga falta y van convirtiendo nuestros derechos procedentes de una Ley que, como dice Agamben, ya no es más que un trozo de papel.

No está de más recordar de la mano de Agamben cómo este modelo de Estado Administrativo deriva, en última instancia, del Estado dual nazi y fascista. Y este estado, además, vive sobre unas bases que no puede garantizarse. Quizás llegados aquí necesitamos antes de iniciar debate o discusión algunos darnos cuenta como la civilización político-jurídica que conocimos ha quebrado por completo y vive en la mayor indigencia. En la absoluta ruina. En, diciéndolo con palabras del filósofo, una auténtica bancarrota...

«Aquí tenemos ahora la experiencia ciertamente nada agradable de vivir en los hechos de esta bancarrota -que es intelectual, ética, religiosa, jurídica, política, económica, en la forma que precisamente el extremo ha ido tomando: el Estado de Excepción en lugar del derecho, la información en lugar de la verdad, la salud en lugar de la salvación, la medicina en lugar de la religión. Está claro que aquí la medicina se ha convertido en una religión. La vacuna es el nuevo sacramento, de lo contrario no se explica por qué la gente, sabiendo que arriesga su vida, quiere vacunarse a cualquier precio».

Pero a partir de aquí, ¿cómo hemos y nos corresponde vivir? ¿Hemos de vacunarnos o no?. De esto escribiremos en la próxima entrega y última del año como lo será la del jueves 30 de diciembre.

Continuará...

Oriol Pérez Treviño

@ Oriol676388017

Imagen 2: Pixabay

UNA GRAN INNOCENTADA

Dimarts, 28 de desembre de 2021

A la memòria de Sara Bravo, la metgessa espanyola més jove morta per COVID-19

Si hi ha una alegria de veritat que m'ha comportat la lectura del darrer llibre del filòsof Jordi Pigem (1964) *Pandèmia i postveritat. La vida, la consciència i la Quarta Revolució Industrial* (Fragmenta Editorial, 2021) és la ratificació que cada dia som més els ciutadans que estem prenent plena consciència de com la pandèmia està sent acompanyada d'un experiment psicosocial en tota regla, augurat i profetitzat per les novel·les distòpiques (Huxley, Orwell), moldejat de fa anys per grans i invisibles poders financers i tecnològics que belluguen a la, cada dia més ignorant i analfabeta, titellada política i instaurada, finalment i sense contemplacions en nom de la salut pública, a través d'aquest invent orwellià que són els passaports COVID. Quan parlo d'alegria de veritat és perquè la lectura del llibre de Pigem m'ha confirmat massa realitats que, des d'aquestes pàgines i altres fòrums com va ser la meva participació a la Travessa cap al 2022 amb la ponència titulada *Més enllà d'una societat distòpica*, havia apuntat i on confirmava la plena convicció de l'entrada en uns temps de postveritat pels descosits. Com era d'esperar no va faltar ni falta qui em titlla d'excessiu pessimista, cosa que no m'estranya gens atesa la condició, cada dia més gran, de la nostra societat de pessimismofòbica i algofòbica. Alèrgia al pessimisme i al dolor com a corroboració perfecte de la imposició dels patrons de domini i poder instaurats en base a una felicitat tan buida com imbècil.

Avui, dia dels Sants Innocents, em sembla que és un dia d'allò més adient per reflexionar una mica a fons sobre alguns dels invisibles motius que hi ha al darrere de tota aquesta operació que, perfectament, ja podem anomenar com a pròpia d'una dictadura global salubrista. I és que també ja comença a ser hora de ser una mica més seriosos i deixar-nos de tanta evidència científica que, després de ja gairebé dos anys de l'esclat de la pandèmia, només pot demostrar una realitat: el que se sap de veritat del virus és ben poqueta cosa. Dir això no és ser negacionista, ni estar en contra de les vacunes en fase experimental ni tampoc deixa de donar testimoni d'agraïment profund al col·lectiu sòciosanitari que està al peu del canó i que ha donat i està donant la seva vida als hospitals. I és per això que, per primera vegada en la meua col·laboració a *Nosolocine*, l'article és dedicat a una persona concreta com ho és la metgessa del Centro de Salud de Mota del Cuervo Sara Bravo Lopez, la metgessa més jove morta per COVID a Espanya. I ho és perquè la dedicatòria és extensible a l'esmentat col·lectiu com a corroboració del profund testimoni de gratitud i agraïment quan ara, pel que es veu, ja no toca això de fer l'idiota pels balcons fent soroll com se'ns deia que féssim durant el confinament en una imatge gairebé calcada a la del minut d'odi profetitzat per George Orwell a la novel·la *1984*.

Però sí voldria obrir les portes a la reflexió per prendre consciència com la pandèmia ha totalitzat per complet l'atenció de l'espai públic per poder instal·lar un veritable estat d'excepció on s'aixafen, en nom de la salut pública, ja no només els nostres drets i llibertats fonamentals sinó també a la mateixa democràcia. I, posats a ser sincers, a la mateixa ciència. A la veritat. Els pocs que s'atreveixen a dir-ho són titllats amb tots els insults i impromperis haguts i per haver. Però malgrat tot, l'amor a la recerca de la

veritat és molt més gran per part d'alguns autors com ara el filòsof italià Giorgio Agamben (1942) que fa unes setmanes va pronunciar la conferència *«Necessitats col·lectives i llibertats individuals .Com trobar un equilibri?»*. Poques vegades la lectura d'un text m'ha aportat tanta llum i serenor per entendre i integrar aquelles tres preguntes jesuítiques tan conegudes: d'on venim?; on som?; cap on anem?.

Atès que considero Agamben un dels grans clàssics de la filosofia contemporània, avui m'aturaré a resumir i a veure què va dir aquest filòsof en una ponència dictada el 21 de novembre de 2021 amb el títol abans esmentat. La primera consideració per Agamben és la necessitat d'adonar-nos d'una vegada com l'ordre polític i jurídic en el que crèiem viure ha canviat per complet perquè ja no existeix. Per què? Perquè s'ha produït un veritable cop d'estat a través de la instauració d'un estat d'excepció que, per definició, és una zona que queda entre la política i el Dret. I és que fa anys que es governa en constant situació d'excepció...

Sabem avui perfectament que sempre s'ha governat pel que fa a una crisi (econòmica, ecològica, de terrorisme), i actualment ens trobem amb aquesta crisi virtual permanent que no és una malaltia concreta, compte!, sinó la salut.

Aquest estat d'Excepció és un estat de dret on la llei, se'ns diu, està en vigor, però que no es pot aplicar de manera real ja que, de fet, està suspesa. I, així, passa que les mesures, les disposicions, els decrets que, no ho oblidem, mai tenen força de llei, l'adquireixen de la mà de l'estat d'excepció. Arribats aquí, resulta evident que en aquest Estat d'excepció estem subordinats a la força de la llei fluctuant que és el mateix que dir que vivim en un *«eclipse»* permanent de la pròpia llei. Cal ser-ne conscients: una llei separada de la seva aplicació ja no és llei. I també ho hem de dir quan abans millor: no hi ha llei. Ara hi ha *«raons de seguretat»*, *«estat de necessitat»*, *«salut i ordre públics»*. Qualsevol jurista, segons Agamben, sap de què estem parlant. A nivell històric només ens cal pensar en els Comitès de salut pública de la Revolució francesa. Amb el dictamen de clàusules segons les necessitats hi manca sempre algú que hi doni una seguretat jurídica.

«Però si l'Estat -com han assenyalat àmpliament els juristes- en lloc d'establir una disciplina normativa estable, intervé gràcies a l'emergència sobre un determinat fenomen, com passa cada mes, cada 15 dies, i fins i tot declara que no hi haurà una norma fixa, que la legislació canviarà contínuament, és evident que aquest fenomen ja no respon a un principi de legalitat, perquè el principi de legalitat consisteix precisament que l'Estat formuli una llei estable i que els ciutadans sàpiguen quina és aquesta llei».

Ara però ja no sabem quina és la Llei. I això no comporta tan sols conseqüències en el marc jurídic sinó també està afectant la nostra forma de vida perquè ja no sabem qui regula el què i el què no. Quan una cambrera es creu amb el deure de demanar-me el DNI perquè no li funciona el seu dispositiu per corroborar la validesa del meu passaport de vacunes, i no entro ara a la disquisició d'aquesta fórmula que el sentit comú em diu que és ineficient i no funciona perquè els contagis no s'aturen i segueixen creixent més i més, tot trontolla. Ara i aquí ja no hi ha ni ordre ni Llei, ni esperit de les Lleis. Pobre Montesquieu, crucificat ja no amb claus sinó amb agulles de les xeringues de la vacuna.

Si ja no tenim una Llei estable en les nostres vides, això significa que vivim en un estat d'il·legalitat fluctuant que ningú, hores d'ara, sap on anirà a espetegar. Un estat d'aquestes característiques ja no és un estat legal perquè la certesa del dret ha desaparegut. He de dir que sento veritable misericòrdia quan veig manifestacions apel·lant a la Llei o a la mateixa Constitució perquè me n'adono del desconeixement dels manifestants que no hi ha establiment sinó aquesta fluctuació constant on la Llei la pot determinar algú segons la situació del moment. Ho pot ser el policia, el metge o, com sé per experiència pròpia, l'innocent cambrera.

Per Agamben, lúcid i savi com sempre, aquesta forma d'Estat el porta a la corroboració que hem entrat a un model d'estat que ja va vaticinar l'historiador del Dret Ernst Fraenkel (1898-1975) i que va batejar com l'Estat Dual. Què ens diu Agamben del què és l'Estat Dual:

«Què és l'Estat Dual? L'Estat Dual és un estat en què l'estructura normativa anterior de l'estat roman al seu lloc (Normenstaat, l'Estat Normatiu) i això està flanquejat per un estat discrecional indeterminat –ho va anomenar Fraenkel el Maßnahmenstaat o Estat de mesures, o ordres. El govern real es basa en aquesta dualitat en què el primer és d'alguna manera present però també inactiu»

Des d'aquest punt de vista considerar que el feixisme de Mussolini i el nazisme de Hitler eren dictadures, segons Agamben, és un greu error des del punt de vista jurídic. És per això que no es pot estar de citar al mateix Fraenkel:

«per salvar-se, el capitalisme i les forces politicoeconòmiques alemanyes necessitaven no un estat unitari, un model d'estat clàssic, sinó un doble estat, que actués arbitràriament per una banda, i racionalment per una altra».

Mal em faci d'escriure, i seguint l'argumentari del binomi Agamben i Fraenkel, el que estem vivint ara és alguna cosa que vindria a ser herència directe d'aquest model. El polític Cass Sunstein, en aquest sentit, ja ha parlat obertament de l'Estat Administratiu que no és més que un model d'estat on l'exercici del govern ja excedeix per complet els poders legislatiu, executiu i judicial previstos per la Constitució ja que un altre poder com és l'administratiu:

«una mena de Leviatan administratiu, purament administratiu, que en nom de la gestió i de manera discrecional exerceix poders que no li són donats, que no li pertanyen, però ho fa en nom de la necessitat pública. Així que hi ha aquest Leviatan administratiu que pot passar per sobre dels manaments de les lleis i de la Constitució no per garantir la llibertat en general, diu Sunstein, sinó per orientar l'elecció dels ciutadans. No la lliure elecció, sinó allò que ell anomena la governabilitat de les seves eleccions. I què és la governabilitat de les seves eleccions? La governabilitat de les seves eleccions és guiar les eleccions, determinar les eleccions, crear una situació (això és el que està passant ara) en què la gent accepta una elecció que ha estat predeterminada».

En aquest nova tipologia d'estat els poders de decisió els exerceixen també poders allunyats de l'esfera dels juristes: comissions sanitàries, d'experts, d'economistes.... Aquestes comissions, no cal dir, no tenen cap estructura constitucional en estar completament descoordinades i, d'aquí, perquè enganyar-nos de nou, el guirigall i desordre permanent en el que ens trobem. Però ens cal ser plenament conscients com aquestes comissions, de facto, són les que decideixen. Absolutament convençudes d'ells mateixos, aquestes Comissions van improvisant en base al que faci falta i van convertint els nostres drets provinents d'una Llei que, com diu Agamben, ja no és més que un troç de paper.

No està de més recordar de la mà d'Agamben com aquest model d'Estat Administratiu deriva, en darrera instància, de l'Estat dual nazi i feixista. I aquest estat, a més, viu sobre unes bases que no pot garantir. Potser arribats aquí ens cal abans d'iniciar cap debat o discussió adonar-nos com la civilització político-jurídica que vam conèixer ha quebrat i viu en la més gran indigència. En l'absoluta ruïna. En, dient-ho amb paraules del filòsof, una autèntica bancarrota.

«Aquí tenim ara l'experiència certament gens agradable de viure en els fets d'aquesta fallida -que és intel·lectual, ètica, religiosa, jurídica, política, econòmica, de la manera que precisament l'extrem ha anat prenent: l'Estat d'Excepció en lloc del dret, la informació en lloc de la veritat, la salut en lloc de la salvació, la medicina al lloc de la religió. És clar que aquí la medicina s'ha convertit en una religió. La vacuna és el nou sagrament, en cas contrari no s'explica perquè la gent, sabent que arrisca la seva vida, vol vacunar-se a qualsevol preu».

A partir d'aquí, però, com hem i ens pertoca viure viure? Ens hem o no de vacunar? D'això n'escriurem a la propera entrega i darrera de l'any 2021 del dijous 30 de desembre.

AVISO LEGAL PRIVACIDAD COOKIES CONTRATACIÓN CONTACTO